

2025/1471

19.7.2025

BESLUIT (GBVB) 2025/1471 VAN DE RAAD

van 18 juli 2025

tot wijziging van Besluit 2012/642/GBVB betreffende beperkende maatregelen met het oog op de situatie in Belarus en in het licht van de betrokkenheid van Belarus bij de Russische agressie tegen Oekraïne

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 29,

Gezien het voorstel van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 15 oktober 2012 heeft de Raad Besluit 2012/642/GBVB vastgesteld ⁽¹⁾.
- (2) Op 24 februari 2022 heeft de president van de Russische Federatie een militaire operatie in Oekraïne aangekondigd en zijn Russische strijdkrachten begonnen met een aanval op Oekraïne, onder meer vanuit het grondgebied van Belarus. Die aanval was een flagrante schending van de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne.
- (3) In zijn conclusies van 19 februari 2024 heeft de Raad de aanhoudende steun van het Belarussische regime aan Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne ten stelligste veroordeeld, en Belarus opgeroepen zich daarvan te onthouden en zijn internationale verplichtingen gestand te doen.
- (4) Gezien de ernst van de situatie en als reactie op de voortdurende betrokkenheid van Belarus bij de agressie van Rusland tegen Oekraïne, is het passend aanvullende beperkende maatregelen vast te stellen.
- (5) Het is met name passend de aankoop van wapens en alle soorten aanverwant materieel van Belarus te verbieden.
- (6) Om de beperkende maatregelen die zijn opgelegd naar aanleiding van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, doeltreffender te maken, moet het risico op omzeiling van die maatregelen door indirecte uitvoer via derde landen, worden aangepakt. Bepaalde goederen en technologie kunnen bijdragen tot de militaire en technologische versterking van Belarus of tot de ontwikkeling van zijn defensie- en veiligheidssector, ook wanneer zij worden uitgevoerd onder het mom dat zij zijn bestemd voor civiel eindgebruik. Het verbod op indirecte uitvoer omvat de uitvoer, ook via een derde land, van producten die zijn onderworpen aan beperkende maatregelen. De bevoegde autoriteiten moeten tijdig preventieve maatregelen nemen wanneer er een geloofwaardig risico bestaat dat dergelijke naar derde landen uitgevoerde producten uiteindelijk naar Belarus worden omgeleid. Daarom moeten de lidstaten worden voorzien van een optioneel administratief mechanisme dat de nationale bevoegde autoriteiten in staat stelt een voorafgaande vergunning te eisen voor de uitvoer van producten die kunnen bijdragen tot de militaire en technologische versterking van Belarus of tot de ontwikkeling van zijn defensie- en veiligheidssector naar een derde land, wanneer de exporteur ervan in kennis is gesteld dat er voldoende redenen zijn om te vermoeden dat de eindbestemming van de producten in Belarus ligt of dat de producten entiteiten uit Belarus als eindgebruiker hebben. Die maatregel is niet bedoeld om een nieuwe algemene beperking op te leggen, maar om de lidstaten uit te rusten met een doeltreffend en evenredig instrument om mogelijke omzeiling van beperkende maatregelen te onderzoeken en te voorkomen, en tegelijkertijd te zorgen voor een geharmoniseerde interpretatie en juridische duidelijkheid voor exporteurs. Die maatregel mag geen afbreuk doen aan de reikwijdte van de bepaling inzake het verbod op indirecte uitvoer. Het is aan de lidstaten om te beslissen of die maatregel dan wel de bepaling inzake het verbod op indirecte uitvoer als afdwingsmechanisme moet worden aangewend in gevallen waar Belarus de eindbestemming van de producten kan zijn of entiteiten uit Belarus de eindgebruiker van de producten kunnen zijn.

⁽¹⁾ Besluit 2012/642/GBVB van de Raad van 15 oktober 2012 betreffende beperkende maatregelen met het oog op de situatie in Belarus en in het licht van de betrokkenheid van Belarus bij de Russische agressie tegen Oekraïne (PB L 285 van 17.10.2012, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2012/642/oj>).

- (7) Het is tevens passend het bestaande verbod op het verlenen van gespecialiseerde diensten voor financieel berichtenverkeer aan bepaalde Belarussische kredietinstellingen en hun Belarussische dochterondernemingen, die relevant zijn voor het Belarussische financiële systeem en die reeds door de Unie onderworpen zijn aan beperkende maatregelen, uit te breiden tot een transactieverbod. Daarnaast is het passend vrijstellingen toe te voegen met betrekking tot de werking van de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen van de Unie en van de lidstaten of van partnerlanden in Belarus en met betrekking tot transacties door onderdanen van een lidstaat die in Belarus verblijven. Het is ook passend een afwijking toe te voegen voor transacties die strikt noodzakelijk zijn voor de terugtrekking uit Belarus of de liquidatie van bedrijfsactiviteiten in Belarus. Er wordt aan herinnerd dat beperkende maatregelen van de Unie geen extraterritoriale werking hebben en niet bindend zijn voor exploitanten die zijn opgericht naar het recht van derde landen, waaronder dat van Belarus. Daarom gelden transacties tussen rechtspersonen, entiteiten of lichamen die zijn erkend of opgericht onder het recht van een lidstaat en hun dochterondernemingen in derde landen niet als een schending van deze verbodsbepaling, ook indien krediet- of financiële instellingen die aan het verbod zijn onderworpen bij dergelijke transacties zijn betrokken. De vrijstellingen en de afwijking in artikel 2 sexvicies van Besluit 2012/642/GBVB doen geen afbreuk aan het verbod voor exploitanten in de Unie op het verlenen van financiële berichtendiensten aan de in bijlage V opgenomen entiteiten.
- (8) Daarnaast is het passend de lijst van producten die zouden kunnen bijdragen tot de militaire en technologische versterking van Belarus of tot de ontwikkeling van zijn defensie- en veiligheidssector, uit te breiden met producten die door Rusland zijn gebruikt voor zijn aanvalsoorlog tegen Oekraïne en producten die bijdragen tot de ontwikkeling of productie van de militaire systemen van Belarus, met inbegrip van chemische precursoren voor energetische materialen, reserveonderdelen voor werktuigmachines, extra digitaal gestuurde machines en chemicaliën voor de vervaardiging van stuwstoffen.
- (9) Bovendien is het passend de lijst van goederen die zijn onderworpen aan uitvoerbeperkingen en die zouden kunnen bijdragen tot de versterking van de industriële capaciteit van Belarus, zoals machines, chemische stoffen, sommige metalen en kunststoffen, uit te breiden. Om het risico op omzeiling van de beperkende maatregelen tot een minimum te beperken, is het ook passend de lijst van goederen en technologie waarvoor een verbod op doorvoer over het grondgebied van Belarus geldt, uit te breiden.
- (10) De lidstaten mogen, onder naleving van hun toepasselijke internationale verplichtingen, geen gerechtelijk bevel, vonnis, uitspraak van een andere rechterlijke instantie dan een rechterlijke instantie van een lidstaat of een ander rechterlijk, arbitraal of administratief besluit erkennen of ten uitvoer leggen dat is aangenomen in andere procedures dan die welke in de lidstaten zijn ingesteld op grond van of voortvloeiend uit een geschillenbeslechtsprocedure tussen investeerders en staten in verband met maatregelen die zijn opgelegd uit hoofde van Besluit 2012/642/GBVB. De daadwerkelijke toepassing van de "no claims-clausule" moet worden beschouwd als van openbare orde in de Unie en de lidstaten met het oog op de erkenning en tenuitvoerlegging van scheidsrechterlijke uitspraken of rechterlijke of administratieve besluiten. Bijgevolg moet de erkenning of tenuitvoerlegging door de lidstaten van een gerechtelijk bevel, vonnis, uitspraak van een andere rechterlijke instantie dan een rechterlijke instantie van een lidstaat of een ander rechterlijk, arbitraal of administratief besluit dat in een andere procedure dan die in de lidstaten is aangenomen op grond van of naar aanleiding van een geschillenbeslechtsprocedure tussen investeerders en staten die tot de voldoening van vorderingen in verband met uit hoofde van Besluit 2012/642/GBVB opgelegde maatregelen zou kunnen leiden, worden beschouwd als een schending van de openbare orde van de Unie en de lidstaten. Die bepaling mag geen afbreuk doen aan de verplichting van een lidstaat om deel te nemen aan en verweer te voeren in een tegen hem ingeleide procedure en te verzoeken om erkenning en tenuitvoerlegging van een uitspraak waarbij hem de kosten worden vergoed.
- (11) Hoewel de voldoening van vorderingen in verband met uit hoofde van Besluit 2012/642/GBVB opgelegde maatregelen verboden is in de Unie, ook in buitengerechtelijke schikkingsprocedures, zijn er aanwijzingen dat Belarussische personen, entiteiten of lichamen of personen, entiteiten of lichamen die handelen via of namens een van die Belarussische personen, entiteiten of lichamen, of die eigendom zijn of onder zeggenschap staan van dergelijke personen, entiteiten of lichamen, trachten of zouden kunnen trachten op onrechtmatige wijze buiten de Unie geschillenbeslechtsprocedures in te leiden en voort te zetten in verband met maatregelen die uit hoofde van Besluit 2012/642/GBVB zijn opgelegd, of trachten of zouden kunnen trachten op onrechtmatige wijze de erkenning of tenuitvoerlegging te verkrijgen van scheidsrechterlijke uitspraken die via dergelijke onrechtmatige geschillenbeslechtsprocedures zijn toegekend. Daarom is het noodzakelijk de bevoegde autoriteiten of, indien toepasselijk, de Unie in staat te stellen in een procedure voor een rechterlijke instantie van een lidstaat alle geleden schade, met inbegrip van juridische kosten en gemaakte kosten in geval van niet-naleving van de scheidsrechterlijke uitspraak door de andere partij, terug te vorderen van die personen, entiteiten of lichamen en van personen, entiteiten of lichamen die eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over die personen, entiteiten of lichamen, als gevolg van een beslechting van geschillen tussen investeerders en staten in verband met maatregelen die uit hoofde van Besluit 2012/642/GBVB zijn opgelegd, mits alle beschikbare rechtsmiddelen in het desbetreffende rechtsgebied zijn uitgeoefend. De bevoegde autoriteiten moeten dergelijke schade terugvorderen in overeenstemming met het recht van de Unie en het internationaal gewoonterecht.

- (12) Wanneer de lidstaten worden geconfronteerd met scheidsrechterlijke uitspraken die tegen hen zijn uitgesproken in procedures voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten in verband met maatregelen die uit hoofde van Besluit 2012/642/GBVB zijn opgelegd, moeten zij zich beroepen op elk bezwaar waarover zij beschikken in het kader van een binnenlandse of buitenlandse procedure voor de erkenning en tenuitvoerlegging van dergelijke uitspraken. Dit omvat het aanvoeren van het bezwaar dat de erkenning of tenuitvoerlegging van de uitspraak in strijd zou zijn met de openbare orde van het land waar om erkenning en tenuitvoerlegging wordt verzocht, overeenkomstig het Verdrag over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken van 1958.
- (13) De toepassing van de “forum necessitatis”-bepaling (noodbevoegdheid) moet worden uitgebreid.
- (14) Het is tevens passend de titel van bijlage II te wijzigen om daarin alle relevante bepalingen op te nemen waarin naar die bijlage wordt verwezen.
- (15) Om uitvoering te geven aan bepaalde maatregelen is verder optreden van de Unie vereist.
- (16) Besluit 2012/642/GBVB moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Besluit 2012/642/GBVB wordt als volgt gewijzigd:

- 1) het volgende artikel wordt ingevoegd:

“*Artikel 1bis* bis

1. Het is verboden wapens en alle soorten aanverwant materieel, waaronder wapens en munitie, militaire voertuigen en militaire uitrusting, paramilitaire uitrusting en onderdelen daarvoor direct of indirect aan te kopen, in te voeren of over te dragen naar de Unie indien zij van oorsprong zijn uit Belarus of uit Belarus worden uitgevoerd.
2. De verbodsbepalingen van lid 1 zijn onverminderd de invoer, aankoop of overdracht in verband met:
 - a) de levering van reserveonderdelen en diensten die nodig zijn voor het onderhoud en de veiligheid van bestaande capaciteiten binnen de Unie, of
 - b) de uitvoering van contracten die zijn gesloten vóór 20 juli 2025, of van aanvullende contracten die nodig zijn voor de uitvoering van dergelijke contracten.”;

- 2) artikel 1 ter wordt als volgt gewijzigd:

- a) de volgende leden worden ingevoegd:

“3 bis. De verbodsbepalingen van de leden 1 en 3 zijn niet van toepassing op de verkoop, levering, overdracht of uitvoer van goederen die onder de GN-codes 3204 11, 3204 12, 3204 13, 3204 14, 3204 15, 3204 16, 3204 17, 3204 18, 3204 19, 3204 20, 3506 10, 3506 91, 3907 10, 3907 21, 3907 30, 3907 50, 3907 61, 3907 69 en 3907 99 vallen, die nodig is voor de uitvoering tot en met 21 oktober 2025 van contracten die zijn gesloten vóór 20 juli 2025, of van aanvullende contracten die nodig zijn voor de uitvoering van dergelijke contracten.

3 ter. De verbodsbepalingen van de leden 1 en 3 zijn niet van toepassing op de verkoop, levering, overdracht of uitvoer van goederen die onder GN-code 9032 89 vallen, die nodig is voor de uitvoering tot en met 21 januari 2026 van contracten die zijn gesloten vóór 20 juli 2025, of van aanvullende contracten die nodig zijn voor de uitvoering van dergelijke contracten.”;

- b) lid 13 wordt vervangen door:

“13. De bevoegde autoriteiten van de lidstaten kunnen, op door hen passend geachte voorwaarden, toestemming verlenen voor de verkoop, levering, overdracht of uitvoer van de volgende goederen, of voor de verlening van daarmee verband houdende technische of financiële bijstand, nadat zij hebben vastgesteld dat dergelijke goederen of de verlening van daarmee verband houdende technische of financiële bijstand noodzakelijk zijn voor persoonlijk huishoudelijk gebruik door natuurlijke personen in Belarus:

- a) goederen die onder GN-code 8417 20 vallen;
- b) buizen, pijpen en hulpstukken (fittings) voor buisleidingen, van koper, die onder GN-code 7411 of 7412 vallen, met een binnendiameter van ten hoogste 50 mm;
- c) goederen die onder GN-code 8414 60 vallen;
- d) goederen die onder GN-code 3916 20 vallen, wanneer dit strikt noodzakelijk is voor de verkoop van PVC-vloerbedekking;"

3) artikel 2 quinques wordt als volgt gewijzigd

- a) het volgende lid wordt ingevoegd:

"1 bis bis. Onverminderd het verbod op indirecte uitvoer in lid 1 van dit artikel en artikel 4 van Verordening (EU) 2021/821 is een vergunning vereist voor de uitvoer van goederen en technologie die zouden kunnen bijdragen tot de militaire en technologische versterking van Belarus of de ontwikkeling van de defensie- en veiligheidssector, naar een ander derde land dan Belarus, indien de exporteur door de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de exporteur ingezetene of gevestigd is, ervan in kennis is gesteld dat de producten in kwestie geheel of gedeeltelijk bestemd zijn of kunnen zijn voor natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen in Belarus of voor gebruik in Belarus.";

- b) het volgende lid wordt ingevoegd:

"6 bis. Indien een vergunning vereist is overeenkomstig lid 1 bis bis, handelen de bevoegde autoriteiten overeenkomstig de regels en procedures van artikel 4 van Verordening (EU) 2021/821, die van overeenkomstige toepassing zijn.";

4) artikel 2 quindecies wordt vervangen door:

"Artikel 2 quindecies

1. Vorderingen in verband met contracten of andere transacties aan de uitvoering waarvan, direct of indirect, geheel of gedeeltelijk, afbreuk is gedaan door de maatregelen die uit hoofde van onderhavig besluit ingesteld, met inbegrip van vorderingen tot schadeloosstelling of soortgelijke vorderingen, zoals een vordering tot schuldvergelijking of een garantievordering, met name een vordering tot verlenging of uitbetaling van een obligatie, garantie of contragarantie, met name een financiële garantie of contragarantie, ongeacht de vorm hiervan, worden niet toegewezen indien deze vorderingen worden ingesteld door:

- a) in bijlage I opgenomen aangewezen natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen;
- b) in de artikelen 2 nonies, 2 decies, 2 undecies of 2 sexvicies, of in bijlage II, III of V bedoelde natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen;
- c) elke andere Belarussische persoon, Belarussische entiteit of Belarussisch lichaam, met inbegrip van de Belarussische regering;
- d) een persoon, entiteit of lichaam, handelend voor rekening of ten behoeve van een van de in de punten a), b) of c) van dit lid bedoelde personen, entiteiten of lichamen.

2. Een gerechtelijk bevel, vonnis, uitspraak van een andere rechterlijke instantie dan een rechterlijke instantie van een lidstaat of een ander rechterlijk, arbitraal of administratief besluit dat in een andere procedure dan die in de lidstaten is aangenomen op grond van of voortvloeiend uit een procedure voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten tegen een lidstaat die zou kunnen leiden tot het honoreren van vorderingen in verband met uit hoofde van dit besluit opgelegde maatregelen, wordt in een lidstaat niet erkend of ten uitvoer gelegd indien zij worden ingeroepen door personen, entiteiten of lichamen als bedoeld in lid 1, punt a), b), c) of d), of door personen, entiteiten of lichamen die eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over die personen, entiteiten of lichamen.

3. Een verzoek om bijstand tijdens een onderzoek of een andere procedure, en een straf of andere sanctie op grond van een gerechtelijk bevel, vonnis, uitspraak van een andere rechterlijke instantie dan een rechterlijke instantie van een lidstaat of een ander rechterlijk, arbitraal of administratief besluit dat in een andere procedure dan die in de lidstaten is aangenomen op grond van of voortvloeiend uit een procedure voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten tegen een lidstaat in verband met uit hoofde van dit besluit opgelegde maatregelen, wordt in een lidstaat niet erkend of ten uitvoer gelegd indien zij worden ingeroepen door personen, entiteiten of lichamen als bedoeld in lid 1, punt a), b), c) of d), of door personen, entiteiten of lichamen die eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over die personen, entiteiten of lichamen.

4. In de procedure waartoe een vordering aanleiding geeft, ligt de bewijslast dat de vordering niet op grond van lid 1 hoort te worden afgewezen, bij de eisende persoon.

5. Dit artikel geldt onverminderd het recht van de in lid 1 bedoelde personen, entiteiten en lichamen op toetsing door de rechter van de rechtmatigheid van de niet-nakoming van contractuele verplichtingen in overeenstemming met dit besluit.”;

5) de volgende artikelen worden ingevoegd:

“Artikel 2 quindecies bis

Waar van toepassing neemt elke lidstaat passende maatregelen, of heeft hij het recht, om in een gerechtelijke procedure voor de bevoegde gerechtelijke instanties van een lidstaat alle directe of indirecte schade, met inbegrip van gerechtskosten, die die lidstaat heeft geleden als gevolg van een procedure voor geschillenbeslechting tussen investeerders en staten die tegen een lidstaat is ingeleid in verband met maatregelen die zijn opgelegd uit hoofde van dit besluit, terug te vorderen. De lidstaat heeft, waar van toepassing, het recht dergelijke schade terug te vorderen van alle in artikel 2 quindecies, lid 1, punt a), b), c) of d), bedoelde personen, entiteiten of lichamen die de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten hebben geïnitieerd, daarin zijn tussenbeide gekomen of daaraan hebben deelgenomen, of die een uitspraak, besluit of vonnis met betrekking tot de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten trachten ten uitvoer te leggen, en personen, entiteiten of lichamen die eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over een van die personen, entiteiten of lichamen.

Indien toepasselijk heeft de Unie het recht alle door haar geleden schade onder dezelfde voorwaarden terug te vorderen.

Artikel 2 quindecies ter

De lidstaten maken bezwaar tegen de erkenning en tenuitvoerlegging van scheidsrechterlijke uitspraken die tegen hen zijn uitgesproken in procedures voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten in verband met maatregelen die uit hoofde van dit besluit zijn opgelegd.”;

6) artikel 2 sexvicies wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

“1. Het is verboden direct of indirect transacties aan te gaan met de in bijlage V opgenomen rechtspersonen, entiteiten of lichamen of in Belarus gevestigde rechtspersonen, entiteiten of lichamen waarvan de eigendomsrechten voor meer dan 50 % direct of indirect in handen zijn van een in bijlage V vermelde entiteit.”;

b) de volgende leden worden ingevoegd:

“1 bis. Het verbod van lid 1 geldt niet voor transacties die:

a) nodig zijn voor het functioneren van diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen van de Unie en van de lidstaten of van partnerlanden in Belarus, waaronder delegaties, ambassades en missies, of internationale organisaties in Belarus die bescherming genieten overeenkomstig het internationaal recht, of

b) worden verricht door onderdanen van een lidstaat die ingezetenen zijn van Belarus en dat al vóór 24 februari 2022 waren.

1 ter. In afwijking van lid 1 kunnen de bevoegde autoriteiten, onder door hen passend geachte voorwaarden, toestemming verlenen voor transacties die strikt noodzakelijk zijn voor de terugtrekking uit Belarus of de liquidatie van bedrijfsactiviteiten in Belarus.”;

7) bijlage II wordt gewijzigd overeenkomstig de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel, 18 juli 2025.

Voor de Raad

De voorzitter

M. BJERRE

BIJLAGE

De titel van bijlage II bij Besluit 2012/642/GBVB wordt vervangen door:

“BIJLAGE II

LIJST VAN IN ARTIKEL 2 quater, lid 7, 2 quinquies, lid 7, EN 2 quinquies bis, BEDOELDE RECHTSPERSONEN, ENTITEITEN OF LICHAMEN”.